

DESENVOLUPAMENT DE MITJANS ESPECÍFICS PER A LA RECOLLIDA COMERCIAL

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica, paper-cartró, envasos lleugers, vidre i resta*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és d'*optimització i eficiència del servei*.

Justificació

El Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus a Catalunya estableix a l'article 54 que la persona titular d'una activitat que genera residus comercials els ha de gestionar per sí mateixa, d'acord amb les obligacions pròpies de les persones productores o posseïdores de residus. La persona titular de l'activitat ha de lliurar els residus que generi o posseeixi a una persona gestora autoritzada per a què se'n faci la valorització, si aquesta operació és possible, o bé s'ha d'acollir al sistema de recollida i gestió que l'ens local competent estableixi per a aquest tipus de residus, sempre i quan el municipi ofereixi el servei.

L'activitat comercial és un dels principals generadors de residus en l'àmbit urbà, motiu pel qual l'adopció de polítiques específiques per a aquest col·lectiu pot permetre una major participació en els esquemes de recollida selectiva, millorant els nivells de recollida globals del municipi. Segons un estudi elaborat per l'Agència de Residus de Catalunya l'any 2013 els residus comercials representen un 37% de la generació dels residus municipals a Catalunya.

Descripció

El Decret Legislatiu 1/2009 defineix els residus comercials com aquells residus municipals generats per l'activitat pròpia del comerç al detall i a l'engròs, l'hoteleria, els bars, els mercats, les oficines i els serveis, tot i que també són equiparables a aquests, als efectes de la gestió, els residus originats a la indústria que tenen la consideració d'assimilables als municipals d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

Els ens locals i supramunicipals poden optar per oferir serveis de recollida porta a porta específics per a les activitats comercials, complementats amb sistemes de control, vigilància i sanció, amb l'objectiu d'incrementar els nivells de recollida selectiva del sector comercial.

La primera decisió que cal prendre abans d'impulsar una recollida porta a porta específica per a les activitats comercials és per a quines fraccions es realitzarà. Les fraccions que es generen en major importància a nivell comercial i que, per tant, pot resultar interessant recollir de forma específica són la matèria orgànica, el cartró i el vidre (en el cas del sector HORECA). No obstant això, la recollida específica porta a porta a nivell comercial es pot impulsar per a totes les fraccions si es creu oportú. A continuació s'exposen alguns aspectes a considerar a l'hora de dissenyar les recollides en funció de la fracció:

- **Cartró:** es recomana impulsar la recollida de cartró als principals eixos comercials, evitant així el desbordament dels contenidors de recollida selectiva de paper-cartró pensats per a l'ús domèstic.

Figura 1. Recollida comercial de cartró a Mollet. Font: Ajuntament de Mollet del Vallès, 2017.

S'ha d'establir una freqüència de recollida en funció de la generació d'aquest residu, obligant a les activitats comercials a deixar-lo al carrer (just davant del seu establiment) abans d'una hora determinada. En el cas de les caixes de cartró aquestes s'han de dipositar plegades.

- **Vidre:** es recomana impulsar la recollida de vidre als establiments HORECA, ja que són els principals generadors d'aquesta fracció a nivell comercial. Amb l'objectiu de facilitar la separació del vidre als comerços, es recomana que se'ls hi facilitin bujols, la capacitat i nombre dels quals dependrà de la seva generació (bujols de 90L, 120L o 240L de capacitat). Existeixen diferents opcions per articular aquesta recollida:
 - Recollida porta a porta dels bujols, definint una freqüència de recollida i obligant a les activitats comercials a deixar-lo al carrer (just davant del seu establiment) abans d'una hora determinada.

Figura 2. Recollida de vidre a Barcelona (esquerra); Blanes (centre); i, Viladecans (dreta). Font: Institut Cerdà, 2017.

- Recollida mitjançant cubells compatibles amb el sistema vacri. Es tracta d'un mecanisme, concretament un sistema hidràulic, instal·lat als contenidors de la via pública que permet descarregar de forma ràpida, còmode i segura els cubells:
 - ✓ Els usuaris desplacen el cubell rodat ple de vidre fins el contenidor de recollida selectiva.
 - ✓ Inclinant el cubell sobre les seves pròpies rodes i aproximant-lo al contenidor, s'ancora per la part posterior. Amb un lleu moviment es posiciona verticalment i s'ancora per la part superior.
 - ✓ Per aixecar el cubell, l'usuari només l'ha d'agafar per la zona inferior i aixecant el braç el cubell s'eleva. El sistema hidràulic equilibra el pes.

Figura 3. Sistema vacri per a la recollida de vidre. Font: Ecovidrio, 2017.

- **Matèria orgànica:** es recomana impulsar la recollida de matèria orgànica als establiments de comerç quotidià alimentari (fruiteries, peixateries, etc.), als supermercats amb venda de productes frescos, al sector HORECA i als centres d'ensenyament i residències amb menjador. Amb l'objectiu de facilitar la separació de la matèria orgànica als comerços, es recomana que se'ls hi facilitin bujols, la capacitat i nombre dels quals dependrà de la seva generació. Existeixen diferents opcions per articular aquesta recollida:
 - Recollida porta a porta dels bujols, definint una freqüència de recollida i obligant a les activitats comercials a deixar-lo al carrer (just davant del seu establiment) abans d'una hora determinada.

Figura 4. Recollida de matèria orgànica a Barcelona (esquerra); i, Valls (dreta). Font: Institut Cerdà, 2017.

- Recollida mitjançant cubells compatibles amb el sistema vacrí. Es tracta d'un mecanisme, concretament un sistema hidràulic, instal·lat als contenidors de la via pública que permet descarregar de forma ràpida, còmode i segura els cubells. El funcionament és el mateix que pel cas del vidre.

Figura 5. Sistema vacrí per a la recollida de la matèria orgànica. Font: Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre, 2017.

- **Envasos lleugers:** amb l'objectiu de facilitar la separació dels envasos lleugers als comerços, es recomana que se'ls hi facilitin bujols, la capacitat i nombre dels quals dependrà de la seva generació. S'ha d'establir una freqüència de recollida en funció de la generació d'aquest residu, obligant a les activitats comercials a deixar-lo al carrer (just davant del seu establiment) abans d'una hora determinada.
- **Resta:** es recomana que se'ls hi facilitin bujols, la capacitat i nombre dels quals dependrà de la seva generació. S'ha d'establir una freqüència de recollida en funció de la generació d'aquest residu, obligant a les activitats comercials a deixar-lo al carrer (just davant del seu establiment) abans d'una hora determinada.

És important destacar que els ens locals poden optar per sistemes mixtes, és a dir, definir rutes específiques per a la recollida comercial porta a porta en aquelles zones on hi ha potencial, mentre que en les zones amb menys potencial, les activitats hagin d'utilitzar els contenidors de la via pública.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi amb una activitat comercial important.

Mitjans necessaris

Els mitjans necessaris per a la implementació d'una recollida porta a porta específica per a les activitats comercials són:

- Els bujols a distribuir entre les activitats comercials.
- En aquells casos en què s'opti per utilitzar el sistema vacri, els contenidors incorporant aquest sistema.
- Habilitar un servei de recollida porta a porta a nivell comercial.

Beneficis i resultats potencials

La implementació d'una recollida porta a porta específica per a les activitats comercials hauria de comportar un increment de la recollida selectiva.

Amenaces

No es contempen amenaces.

Costos

Els costos associats a la implementació d'una recollida porta a porta específica per a les activitats comercials són:

- El cost dels bujols, el qual dependrà de la capacitat i característiques del mateix.
- En aquells casos en què s'opti per utilitzar el sistema vacri, el cost associat a aquests contenidors.
- El cost associat al sistema de recollida comercial, el qual dependrà del recorregut i freqüència.

Fonts de finançament

Aquesta actuació s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament. Addicionalment, cal destacar que en el cas d'assolir millors resultats de recollida selectiva i, consegüentment reduir la quantitat de fracció resta, es podria millorar el finançament en l'àmbit dels residus gràcies al retorn del cànon de l'Agència de Residus de Catalunya i dels Sistemes Integrats de Gestió (Ecoembes i Ecovidrio).

Indicador de seguiment

- Evolució de la quantitat de residus recollits a nivell comercial en funció de la fracció (unitats: kg/establiment/any i/o kg totals).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

A Catalunya, s'han implementat sistemes de recollida comercial porta a porta a molts municipis, com per exemple: Mollet del Vallès (51.491 habitants; Vallès Oriental) pel cartró i la matèria orgànica; Viladecans (65.779 habitants; Baix Llobregat) pel cartró, la matèria orgànica, els envasos lleugers i el vidre; Blanes (39.060 habitants; La Selva) pel cartró, la matèria orgànica, el vidre i la resta; i, Poble Nou del Delta, al municipi d'Ampostà, per la matèria orgànica, entre molts altres.

Bibliografia d'interès

- Estudi sobre la generació de residus comercials a Catalunya. Agència de Residus de Catalunya, Ecoembes i Ecovidrio, 2014.
- Recomendaciones para el diseño de un servicio municipal de recogida puerta a puerta de papel y cartón comercial. Aspapel i Ecoembes, 2010.

